

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 9 maja 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej E.C.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z 15 marca 2022 r., I ACa 802/21,

w sprawie z powództwa E.C.

przeciwko T. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.

Władysław Pawlak Roman Trzaskowski Agnieszka Piotrowska

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu (w piśmie procesowym z 20 marca 2020 r. k. 1809 i n.) powódka E.C. domagała się zasądzenia od pozwanego T. S.A. w W.: 1) renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie: 18 890 zł miesięcznie w okresie od maja 2011 r. do grudnia 2016 r.; 20 810 zł miesięcznie od stycznia do grudnia 2017 r.; 21 314 zł miesięcznie od stycznia do grudnia 2018 r.; 22 034 zł miesięcznie od stycznia do grudnia 2019 r.; 23 690 zł miesięcznie od stycznia 2020 r.; 2) renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w kwocie: 1368 zł miesięcznie od maja do grudnia 2011 r.; 1500 zł miesięcznie za 2012 r.; 1600 zł miesięcznie za 2013 r.; 1680 zł miesięcznie za 2014 r.; 1750 zł miesięcznie za 2015 r.; 1850 zł miesięcznie za 2016 r.; 2000 zł miesięcznie za 2017 r.; 2100 zł miesięcznie za 2018 r.; 2250 zł miesięcznie za 2019 r.; 2600 zł miesięcznie od stycznia 2020 r. i w kolejnych latach corocznego waloryzowania tej kwoty do poziomu minimalnego wynagrodzenia za pracę; 3) renty z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie po 1000 zł miesięcznie, począwszy od maja 2011 r. Ponadto powódka wniosła o zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie od świadczeń rentowych wskazanych w pkt 1-3, począwszy od dnia ich wymagalności.

Wyrokiem z 10 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 398 695,65 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 10 maja 2021 r. do dnia zapłaty jako skapitalizowanych świadczeń rentowych (za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r.) z tytułu zwiększonych potrzeb oraz dalszą rentę z tego tytułu w kwocie 9047,54 zł miesięcznie, począwszy od maja 2021 r., płatną z dołu do ostatniego dnia każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia (pkt I); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II) i rozstrzygnął o kosztach sądowych (pkt III) oraz kosztach procesu (pkt IV).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 1 maja 2011 r. powódka podróżowała jako pasażer na tylnej kanapie w samochodzie osobowym, w którym grała bardzo głośna muzyka, co utrudniało dosłyszenie rozmów prowadzonych na przednich siedzeniach. W pewnym momencie kierowca zatrzymał samochód i wyszedł na zewnątrz. Powódka w tym czasie zaprosiła do środka pojazdu koleżankę. Nie miała wiedzy o poczynionym przez siedzących na przednich fotelach uzgodnieniu, że zamiast trzeźwej osoby, pojazd poprowadzi pijany K.M. Zmiana za

kierownica odbyła się szybko i zaskoczyła ją. Dopiero gdy fotel kierowcy zajął nietrzeźwy właściciel auta, wyraziła wolę opuszczenia pojazdu. K.M. ruszył z impetem. Powódka i jej koleżanka starały się wydostać, ale drzwi zablokowały się z uwagi na przekroczenie prędkości 20 km/h. Po chwili ok. godz. 21:45 na trasie [...] samochód uderzył w drzewo. K.M., będący w stanie nietrzeźwości (1,73% i 1,75%) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie dostosował prędkości jazdy do istniejących warunków drogowych, po pokonaniu łuku drogowego w prawo, stracił ponownie nad pojazdem przemieszczając się na lewą stronę drogi, gdzie uderzył w drzewo. W wyniku tego zdarzenia u powódki doszło do uszkodzenia rdzenia kręgowego z całkowitym porażeniem czterech kończyn. W momencie wypadku powódka nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa, co w bardzo dużym stopniu przyczyniło się do powstałych u niej obrażeń. Przed wypadkiem powódka (lat 21) była zdrową i pełnosprawną osobą. Studiowała [...] a ponadto odbywała staż w W. Planowała w przyszłości założenie rodziny oraz stajni koni.

W związku z tym wypadkiem powódka w 2012 r. wystąpiła przeciwko pozwanemu o zapłatę: zadośćuczynienia w kwocie 1 400 000 zł; skapitalizowanej renty w kwocie 150 000 zł z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od 1 maja 2011 r. do 31 lipca 2012 r. oraz dalszej miesięcznej renty z tego tytułu po 10 000 zł, a także odszkodowania w kwocie 211 416 zł za utracone dochody. W sprawie I C 544/12, prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, strony zawarły ugodę, na podstawie której strona pozwana zobowiązała się zapłacić powódce kwotę 1 300 000 zł tytułem zadośćuczynienia i renty za okres dotychczasowy oraz na przyszłość, zaś powódka oświadczyła, że wypłata powyższej kwoty likwiduje wszelkie wzajemne roszczenia objęte pozwem wniesionym w sprawie I C 544/12.

Obecny stan zdrowia powódki jest zły i nie rokuje poprawy. Jest całkowicie niezdolna do pracy oraz samodzielnej egzystencji i wymaga pomocy innych osób we wszystkich czynnościach życia codziennego w ciągu całej doby z wyłączeniem czasu snu. Koszt tej pomocy wyniósł: w okresie od 2 maja 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. 120 960 zł (przy stawce 8 zł/godz.); w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2017 r. 319 200 zł (przy stawce 8 zł/godz. za opiekę i 6 zł/godz. za czuwanie); w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 1 kwietnia 2021 r. 276 000 zł i od maja 2021 r.

wydatki z tym związane wynoszą 6900 zł miesięcznie. Ponadto powódka musi zażywać leki przeciwbólowe, których koszt po refundacji wynosi 50 zł miesięcznie, a także stosować pieluchomajtki, które są refundowane przez NFZ w 70% do 90 sztuk miesięcznie, przy cenie 90 zł. Potrzebuje też oktaniseptu, sudocremu, legniny, rivanolu, mokrych chusteczek, balsamów na odleżyny i wody utlenionej. Korzysta również z prywatnych wizyt u ortopedy w G. (10 od czasu wypadku) oraz u ginekologa w E. (5 razy w roku) po 200 zł każda i u neurologa (2-3 w roku) po 120 zł każda. Ponadto powódka wymaga systematycznej rehabilitacji w domu oraz w specjalistycznych ośrodkach, w których zabiegi te powinny odbywać się od 1,5 do 2 godzin dziennie, maksymalnie 5 razy w tygodniu. Refundacją z NFZ objęte jest 60 dni w roku i 21 dni zabiegowych w domu oraz na oddziale rehabilitacyjnym, a także 28 dni zabiegowych w szpitalu uzdrowiskowym. Oprócz tego konieczny jest raz do roku prywatny dwutygodniowy turnus w specjalistycznym ośrodku zajmującym się osobami z takimi rozległymi urazami jak u powódki z kosztem 6 340 zł (528,34 zł miesięcznie). Koszt zabiegów domowych wynosi 65 zł/h, tj. 1419 zł miesięcznie. Powódka wymaga też transportu specjalistycznego na wizyty lekarskie, przystosowanego pojazdu bądź windy do poruszania się w domu i na zewnątrz, specjalnego wózka inwalidzkiego ze sterowaniem ruchami głowy.

Po wypadku dom, w którym mieszka został przystosowany do jej potrzeb w taki sposób, aby mogła się w nim przemieszczać bez barier architektonicznych. Kupiła łącznie 5 wózków, pierwszy za 7000 zł, drugi z poduszką oraz materiałem antyodleżynowym za 7050 zł, trzeci (używany) za 800 zł, czwarty do kąpieli za 1100 zł i piąty za 8000 zł. Zakupiła też urządzenie do elektrostymulacji za 7000 zł i specjalistyczny samochód umożliwiający transport.

Powódka pobiera rentę z ZUS w kwocie 800 zł miesięcznie i zasiłek pielęgnacyjny 153 zł miesięcznie. Jest podopieczną fundacji A., która zbiera 1% podatku i co roku przekazuje jej od 1500 zł do 2000 zł.

Sąd Okręgowy oceniając zarzuty powódki skierowane przeciwko ważności ugody zawartej przez strony w sprawie I C 544/12, wskazał, że powódka nie zawarła jej pod wpływem błędu. Jednak w zakresie dokonanej w tej ugodzie kapitalizacji renty z tytułu zwiększonych potrzeb doszło do naruszenia art. 447 k.c., gdyż objęte ugodą

świadczenie w tym przedmiocie pozwoliło zaspokoić jedynie część potrzeb powódki, która musiała ponieść duże wydatki związane np. z dostosowaniem jej domu do korzystania przez osobę niepełnosprawną, zakupem specjalistycznego samochodu i wózków. Powódka do końca życia będzie wymagała pomocy osób trzecich oraz stałej rehabilitacji, a jej stan zdrowia nie rokuje poprawy. Z uwagi na to, że w ugodzie strony nie określiły proporcji, w jakiej zostały zaspokojone poszczególne roszczenia objęte procesem w tamtej sprawie, Sąd pierwszej instancji w celu określenia jaka część z ugodzonej kwoty 1 300 000 zł przypadła na roszczenie rentowe z tytułu zwiększonych potrzeb, dokonał porównania kwoty roszczeń rentowo - odszkodowawczych, zgłoszonych w sprawie I C 544/12, z sumą roszczeń pieniężnych dochodzonych w tamtej sprawie i przyjął, że skoro roszczenia rentowo-odszkodowawcze stanowiły 25% wartości przedmiotu sporu, to tym samym roszczenie rentowe z tytułu zwiększonych potrzeb uzyskanie w tamtej sprawie odpowiada kwocie 325 000 zł. Sąd pierwszej instancji określił, iż powódka przyczyniła się w 25% do skutków wypadku, z uwagi na zaniechanie zapięcia pasów bezpieczeństwa w czasie jazdy samochodem. Następnie ustalił, że powódka wykazała, iż w okresie od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. swoje potrzeby zaspokoiła kosztem 973 864,80 zł, którą pomniejszył o kwotę 25% przyczynienia się do powstania szkody (czyli o kwotę 243 466,20 zł) i o kwotę 325 000 zł (objętą ugodą w sprawie I C 544/12) oraz o kwotę 6702,95 zł, która została powódce wypłacona w postępowaniu likwidacyjnym, co ostatecznie dało kwotę 398 695,65 zł, która stanowiła w ocenie Sądu pierwszej instancji brakującą kwotę renty z tytułu zwiększonych potrzeb w okresie od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. Z kolei zwiększone potrzeby od maja 2021 r. wyczerpują się w kwocie 9047,54 zł miesięcznie, z czego 6900 zł przypada na koszty opieki, a 1947,54 zł na pokrycie kosztów rehabilitacji, zaś 200 zł na zakup środków pielęgnacyjnych i higieny osobistej.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że w zakresie roszczeń rentowych z tytułu utraconego dochodu oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość zawarta przez strony ugoda wywarła skutki prawne, skoro powódka złożyła oświadczenie, że zrzeka się pozostałych roszczeń z tytułu zdarzenia z 1 maja 2011 r.,

co spowodowało ich umorzenie. W tym zakresie strony są związane powagą rzeczy ugodzonej.

Apelacje wywiodły obydwie strony. Strona pozwana zaskarżyła wyrok Sądu pierwszej instancji w części uwzględniającej powództwo, zaś powódka w części, w jakiej zostało oddalone powództwo o zapłatę: - odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 398 695,65 zł za okres przed 9 maja 2021 r.; - renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. w kwocie 257 472 zł, a także od maja 2021 r. w kwocie 1743,11 zł miesięcznie; - renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. w kwocie 176 244 zł, a także od maja 2021 r. w kwocie po 1950 zł miesięcznie, a ponadto renty w kwocie po 750 zł miesięcznie z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2017 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz miesięcznie z góry w terminie do 10 - go dnia każdego miesiąca, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, poczynwszy od maja 2017 r., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie zwłoki w zapłacie którejkolwiek z rat.

Wyrokiem z 15 marca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku: 1. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie; a) w pkt I. w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki rentę w kwocie 6 785 zł, płatną poczynwszy od maja 2021 r. z dołu - do ostatniego dnia miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia za okres od dnia każdorazowo następującego po tak ustalonym dniu wymagalności do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił; b) w pkt III. w ten sposób, że nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Olsztynie) kwotę 1884 zł tytułem brakujących kosztów sądowych, natomiast odstąpił od obciążania powódki brakującymi kosztami sądowymi; c) w pkt IV w ten sposób, że nie obciążył powódki kosztami procesu; 2. oddalił obie apelacje w pozostałym zakresie i 3. zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania odwoławczego.

Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, uznając tym samym za bezzasadne zarzuty apelacyjne skierowane przeciwko podstawie faktycznej rozstrzygnięcia. Badając treść ugody w sprawie

I C 544/12, w kontekście zgodnego zamiaru jej stron, Sąd drugiej instancji wskazał, że w poczet ugodzonej kwoty w wysokości 1 300 000 zł weszły świadczenia odszkodowawcze, które należały się powódce w wyniku zdarzenia szkodowego i były przez nią dochodzone w tamtej sprawie, tj. z tytułu zadośćuczynienia, a także renty z tytułu: utraty zdolności do pracy zarobkowej (skapitalizowanej w pozwie) oraz zwiększonych potrzeb za okres dotychczasowy i na przyszłość. Według literalnego brzmienia ugody powyższa kwota nie obejmowała świadczeń, które zostały już wypłacone w postępowaniu likwidacyjnym. Sąd Apelacyjny uznał, że kwota ugodzona uwzględniała stopień przyczynienia się powódki do skutków wypadku, który Sąd odwoławczy przyjął na takim poziomie, jak Sąd pierwszej instancji, tj. 25%. Oznacza to, że strona pozwana zgodziła się na uwzględnienie w ugodzonej kwocie całości dochodzonego w tamtej sprawie roszczenia o skapitalizowaną rentę z tytułu utraconej zdolności do pracy wyliczonej przez powódkę na kwotę 211 416 zł, co po zredukowaniu o 25% przyczynienie się powódki do szkody daje kwotę 158 562 zł. Zdaniem Sądu *ad quem* w takiej kwocie świadczenie to zostałoby z dużą dozą prawdopodobieństwa zasądzone w tamtej sprawie, skoro w ramach jej wyliczenia (na kwotę 211 416 zł) powódka uwzględniła otrzymywaną rentę z ZUS, odnosząc kwotę wyjściową do wysokości ówczesnego najniższego wynagrodzenia za pracę i prognozowaną długość jej życia (okres 46 lat liczony od 2011 r.). Z tych też względów - według Sądu odwoławczego - nie zaistniały przesłanki z art. 58 k.c. w odniesieniu do tej części ugody, która obejmowała rentę z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej.

Jeśli zaś chodzi o ugodzoną kwotę zadośćuczynienia, to według Sądu odwoławczego, zważywszy na rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy i 100% trwały uszczerbek na zdrowiu, kwotę bazową należało określić - według danych z innych spraw prawomocnie zakończonych w czasie, kiedy została zawarta ugoda, w których przyznawane były przez sądy zadośćuczynienia poszkodowanym o podobnym jak w przypadku powódki zakresie uszczerbku na zdrowiu i rokowaniach - na kwotę około 700 000 zł, którą należało pomniejszyć o 25% przyczynienie powódki do szkody i o kwotę 120 000 zł, którą powódka otrzymała już w ramach postępowania likwidacyjnego, czyli w ugodzonej kwocie mieściła się kwota 400 000 zł z tytułu zadośćuczynienia. Zatem w ramach kwoty ugodzonej

na świadczenie rentowe z tytułu zwiększonych potrzeb przypadła - w przybliżeniu - kwota 741 438 zł (1 300 000 zł - [400 000 zł + 158 562 zł]).

Sąd odwoławczy zaakceptował stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w zakresie roszczeń rentowych z tytułu zwiększonych potrzeb sporna ugoda była sprzeczna z art. 447 k.c. i w konsekwencji rażąco naruszała interes poszkodowanej powódki, a także zaaprobował ocenę Sądu Okręgowego w przedmiocie bazowej wysokości spornego świadczenia rentowego z tytułu zwiększonych potrzeb, tj. w kwocie 973 864,80 zł za okres od wypadku do kwietnia 2021 r. i 9047,54 zł miesięcznie od maja 2021 r. Wywołany wypadkiem komunikacyjnym stan zdrowia powódki nie rokuje poprawy i w związku z tym wymaga ona opieki osób trzecich we wszystkich czynnościach życia codziennego. Pomoc i opieka są niezbędne co do zasady całą dobę, z wyłączeniem czasu snu, co potwierdziły dowodu z opinii biegłego neurologa i biegłej z zakresu pielęgniarstwa. Biegła z zakresu pielęgniarstwa wskazała, że jedynie do 31 grudnia 2012 r. konieczna była dwudziestoczwierogodzinna opieka (16 godzin opieki i 8 godzin czuwania), a po tym okresie czas opieki do 31 grudnia 2017 r. uległ zmniejszeniu do 18 godzin na dobę, zaś od 2018 r. do 20 godzin na dobę. Z kolei godzinowy koszt usług opiekuńczych biegła z zakresu pielęgniarstwa określiła na podstawie danych zawartych w uchwale miejscowej Rady Gminy z 23 listopada 2011 r., a także na podstawie przepisów o wynagrodzeniu minimalnym. Po uwzględnieniu 25% przyczynienia powódki do skutków wypadku kwota świadczenia rentowego z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. wyniosła 730 398,60 zł, zaś od maja 2021 r. 6785 zł miesięcznie.

Sąd drugiej instancji odnosząc się do roszczenia rentowego z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość stwierdził, że powódka w ramach ugody zawartej w sprawie I C 544/12 skutecznie zrzekła się tego roszczenia.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny orzekając reformatoryjnie i oddalając powództwo w zakresie roszczenia rentowego z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. miał na uwadze, po pierwsze, wysokość należnego powódce (za ten okres) świadczenia z tego tytułu wyliczonego ostatecznie na kwotę 730 398,60 zł, a po drugie, wysokość wypłaconego przez stronę pozwaną

na rzecz powódki świadczenia z tego tytułu na podstawie ugody (około 741 438 zł) oraz w postępowaniu likwidacyjnym (6702,95 zł), zaś w przypadku miesięcznego świadczenia rentowego za okres od maja 2021 r. modyfikacja rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji przez oddalenie powództwa ponad zasądzoną kwotę 6702,95 zł wynikała z faktu, że Sąd Okręgowy nie pomniejszył ustalonej kwoty bazowej na poziomie 9047,54 zł miesięcznie o 25% przyczynienie się powódki do powstania skutków szkody. Sąd odwoławczy zauważył, że wprowadzie ugodzone świadczenie rentowe z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. zostało zrealizowane na podstawie częściowo nieskutecznej czynności prawnej, ale pokryło ono istniejące roszczenie deliktowe unormowane w art. 444 § 2 k.c., a tym samym nie miało charakteru nienależnego, ponieważ wbrew wymogom art. 410 § 2 k.c., ten kto jest spełnił (czyli pozwany) był i tak do tego zobowiązany.

W skardze kasacyjnej powódka zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w jego pkt 2., którym oddalono jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w części zaskarżającej oddalenie żądania zasądzenia: I. renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 257 472 zł za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonych: od kwot po 1044 zł miesięcznie za okres maj 2011 r. - grudzień 2012 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1590 zł miesięcznie za okres styczeń 2013 r. - grudzień 2016 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 3030 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2017 r., odpowiednio za styczeń i luty 2017 r. od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz od 11 marca 2017 r. (za marzec 2017 r.), od 11 kwietnia 2017 r. (za kwiecień 2017 r.) i dalej za poszczególne miesiące 2017 r. od 11-go każdego z tych miesięcy do dnia zapłaty; od kwot po 2223 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2018 r., od 11-go każdego z tych miesięcy do dnia zapłaty; od kwot po 2763 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2019 r., od 11-go każdego z tych miesięcy do dnia zapłaty; od kwot po 4005 zł miesięcznie za okres styczeń 2019 r. - kwiecień 2021 r., od 11-go każdego z tych miesięcy do dnia zapłaty; II. renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 1743,11 zł miesięcznie płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, począwszy od maja 2021 r.; III. renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej w kwocie 176 244 zł

za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonych: od kwot po 1039,50 zł miesięcznie za okres maj - grudzień 2011 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1125 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2012 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1200 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2013 r. w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1260 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2014 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1312,50 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2015 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1387, 50 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2016 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty; od kwot po 1500 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2017 r., od 3 marca 2017 r.(za styczeń i luty) do dnia zapłaty, zaś za pozostałe miesiące od 11-go każdego miesiąca do dnia zapłaty; od kwot po 1575 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2018 r. od 11-go każdego miesiąca do dnia zapłaty; od kwot po 1687 zł miesięcznie za okres styczeń - grudzień 2019 r. od 11-go każdego miesiąca do dnia zapłaty; od kwot po 1950 zł miesięcznie za okres styczeń 2020 r.- kwiecień 2021 r. od 11-go każdego miesiąca do dnia zapłaty; IV. renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej w kwocie 1950 zł miesięcznie, płatnej z góry do 10-go dnia każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, poczynszy od maja 2021 r. waloryzowanej corocznie do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników brutto z dniem 1 stycznia danego roku; V. renty z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie 750 zł miesięcznie, płatnej za okres maja 2011- kwiecień 2017 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 marca 2017 r. do dnia zapłaty, zaś za okres od maja 2017 r. płatnej z góry w terminie do 10-go dnia każdego miesiąca, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie; VI. odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwot składających się na skapitalizowane świadczenie rentowe w wysokości 398 695 zł, tj.: od 3382, 46 zł miesięcznie w okresie maj 2011 r. - grudzień 2012 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia 9 maja 2021 r.; od 2836, 46 zł miesięcznie w okresie styczeń 2013 r. - luty 2017 r., w każdym przypadku od 3 marca 2017 r. do dnia 9 maja 2021 r.; 2836,46 zł miesięcznie za okres marzec - grudzień 2017 r., od 11 - go dnia każdego

z tych miesięcy do dnia 9 maja 2021 r.; 4021,46 zł miesięcznie za okres styczeń 2018 r. do kwietnia 2021 r., od 11 - go dnia każdego z tych miesięcy do dnia 9 maja 2021 r. Zarzuciła naruszenie: 1) prawa procesowego, tj. art. 278 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że Sąd rozpoznający w sprawie wymagającej wiadomości specjalnych może dokonywać samodzielnych odmiennych od opinii biegłego ustaleń, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że Sąd rozpoznający sprawę przy ustaleniu okoliczności wymagających wiadomości specjalnych powinien opierać się na opinii biegłego, jeśli ta oceniona zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. jawi się jako logiczna, zupełna i wyczerpująco uargumentowana, natomiast Sąd odwoławczy zaaprobował samodzielne wypowiedzenia się Sądu Okręgowego w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych, z pominięciem dowodu z opinii biegłych z zakresu medycyny odnośnie do zakresu zwiększonych potrzeb powódki, jeśli chodzi o zakres godzinowy pomocy i opieki osób trzecich w codziennym funkcjonowaniu ustalony przez biegłych, a ponadto nie wyjaśnił sprzeczności pomiędzy tymi samodzielnymi ustaleniami Sądu *a quo* a opinią biegłej z zakresu pielęgniarstwa, co doprowadziło do przyjęcia, że powódka wymaga takiej pomocy i opieki zaledwie przez 20 godzin na dobę, natomiast jak wynika z opinii biegłych z zakresu medycyny w tym przedmiocie, powódka wymaga ciągłej opieki i pomocy osób trzecich w codziennym funkcjonowaniu, jest niezdolna do samodzielnej egzystencji, doznaje ograniczeń we wszystkich czynnościach dnia codziennego i jest w tym zakresie całkowicie zależna od osób trzecich; art. 378 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez uchylenie się od rozpoznania zarzutu apelacyjnego odnoszącego się do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej: „u.o.u.”); 2) prawa materialnego, tj. art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. oraz art. 822 § 1 k.c., w zakresie odnoszącym się do renty z tytułu zwiększonych potrzeb obejmujących koszty opieki i pomocy osób trzecich polegające na przyjęciu, że zakres godzinowy opieki i pomocy osób trzecich w przypadku konieczności zapewnienia uprawnionemu do renty w ciągu całej doby takich świadczeń - stanowi kategorię pozamedyczną i ogranicza się tylko i wyłącznie do czasu fizycznie

wykonywanych przy uprawnionym czynności, nie obejmuje zaś zakresu godzinowego pieczy, doglądania, gotowości i czuwania przy uprawnionym do czasu pojawienia się konieczności podjęcia konkretnej czynności fizycznej, w szczególności w porze spoczynku i nocnej; art. 58 § 1-3 k.c. w zw. z art. 447 k.c. oraz art. 917 k.c. i art. 444 § 2 k.c. na skutek zaaprobowania w postępowaniu apelacyjnym oddalenia żądania powódki w zakresie renty z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy zarobkowej i zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość mimo braku ku temu podstaw, a to wobec bezzasadnego uznania, że ugoda sądowa zawarta przez powódkę w tym zakresie nie jest nieważna; art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 u.o.u. przez zaakceptowanie zasądzenia przez Sąd Okręgowy skapitalizowanej renty z odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wyroku, i oddalenie powództwa o zasądzenie odsetek od daty wskazanej w pozwie, podczas gdy pozwany pozostawał w zwłoce z zapłatą kolejnych rat rentowych w poszczególnych miesiącach, za które renta ta była wymagalna; art. 451 § 2 k.c. w zw. z art. 29 ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (art. 16 ust. 3 u.o.u.) przez dowolne, odmienne od oświadczenia wierzyciela, ustalenie rozliczenia kwoty wypłaconej przez pozwanego tytułem naprawienia szkody w drodze ugody. We wnioskach skargi kasacyjnej powódka domaga się uchylenia wyroku Sądu odwoławczego w zaskarżonej w części i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. W świetle wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia, opisu zakresu zaskarżenia (tylko oddalenie apelacji powódki), podstaw i wniosków, nie budzi wątpliwości, że powódka ostatecznie nie zaskarżyła wyroku Sądu drugiej instancji w zakresie, w jakim - w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji strony pozwanej - Sąd Apelacyjny zmienił rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji i w konsekwencji oddalił powództwo o zapłatę kwoty 398 695,65 zł (tj. skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r., która została zasądzona przez Sąd Okręgowy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 10 maja 2021 r. do dnia zapłaty, a ponadto oddalił powództwo w zakresie tej renty, poczynwszy od maja 2021 r. co do kwoty ponad

6785 zł miesięcznie (tj. różnicy pomiędzy zasądzoną przez Sąd Okręgowy kwotą 9047,54 zł a kwotą 6785 zł miesięcznie) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (pkt 1 a). Skoro rozstrzygnięcie oddalające powództwo w tym zakresie (tj. co do kwoty należności głównej skapitalizowanej - 398 695,65 zł, jak i miesięcznej renty, poczynwszy od maja 2021 r., co do kwoty 2262,54 zł miesięcznie ponad kwotę 6785 zł miesięcznie) jest prawomocne i nie zostało zaskarżone skargą kasacyjną, to tym samym nie są należne ustawowe odsetki za opóźnienie od poszczególnych miesięcznych kwot - wskazanych w opisie zakresu zaskarżenia - do dnia 9 maja 2021 r., jak i ustawowe odsetki za opóźnienie od miesięcznych rat rentowych poczynwszy od maja 2021 r. liczonych od kwoty 2262,54 zł miesięcznie, ponad kwotę 6785 zł miesięcznie (zob. też uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 149).

2. Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa procesowego trzeba mieć na uwadze, że skarżący powołując się na tego rodzaju uchybienia powinien zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. wykazać, że mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy. W podstawach kasacyjnych skarżąca błędnie powołuje się na naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Należało powołać art. 387 § 2¹ k.p.c.

Na gruncie obowiązującego w poprzednim stanie prawnym art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przyjmowano, że naruszenie tych przepisów przez sąd odwoławczy może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej. Zatem nie każde uchybienie w zakresie konstrukcji uzasadnienia sądu drugiej instancji może stanowić podstawę dla skutecznego podniesienia zarzutu kasacyjnego, lecz tylko takie, które uniemożliwia Sądowi Najwyższemu przeprowadzenie kontroli prawidłowości orzeczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005 r., IV CK 122/05 nie publ., z dnia 28 listopada 2007 r., V CSK 288/07, nie publ., z dnia 21 lutego 2008 r., III CSK 264/07, OSNC - ZD 2008 Nr D, poz. 118, postanowienie z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 654/14, nie publ.).

Zgodnie z obowiązującym od 7 listopada 2019 r. art. 387§ 2¹ pkt 1) i 2 k.p.c. w uzasadnieniu sądu drugiej instancji wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia

może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia sadu pierwszej instancji, chyba że sąd drugiej instancji zmienił lub uzupełnił te ustalenia; jeżeli sąd drugiej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe lub odmiennie ocenił dowody przeprowadzone przed sadem pierwszej instancji, uzasadnienie powinno także zawierać ustalenie faktów, które sąd drugiej instancji uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa powinno objąć ocenę poszczególnych zarzutów apelacyjnych, a poza tym może ograniczyć się do stwierdzenia, że sąd drugiej instancji przyjął za własne oceny sądu pierwszej instancji.

Wbrew stanowisku skarżącej uzasadnienie zaskarżonego wyroku poddaje się kontroli kasacyjnej, niezależnie od tego, że jak już wspomniano w pkt 1 niniejszego uzasadnienia, oddalenie powództwa w drugiej instancji w zakresie należności głównej obejmującej skapitalizowaną rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 398 695,64 zł (za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r.) i brak zaskarżenia rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego skarga kasacyjną, oznacza, że Sąd drugiej instancji nie był obowiązany do ustosunkowania się do zarzutów dotyczących roszczenia odsetkowego od tej kwoty. Z kolei jeśli chodzi o żadaną przez powódkę kwotę skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 257 472 zł (ponad ww. kwotę 398 695,64 zł) za okres od maja 2011 r. do kwietnia 2021 r., co do której została oddalona apelacja powódki od wyroku Sądu Okręgowego oddalającego w tym zakresie powództwo i rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zostało objęte zakresem zaskarżenia skargą kasacyjną, to z uwagi na uznanie przez Sąd odwoławczy, że powódka nie wykazała zasadności tej kwoty, zbędne było odnoszenie się Sądu *ad quem* w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do zarzutu apelacyjnego, którego przedmiotem było roszczenie odsetkowe od tej kwoty.

Dowód z opinii biegłego sądowego, a także z opinii instytutu, o którym stanowi art. 290 § 1 k.p.c. ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14,

nie publ.), a zatem także i opinia taka jest oceniana przez sąd w ramach kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Strony powinny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne, a zadaniem biegłego jest naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego materiału dowodowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNCP 1970, nr 5, poz. 85). Niekiedy jednak samo dokonanie ustaleń faktycznych wymaga dysponowania wiedzą techniczną oraz doświadczeniem w danej dziedzinie i może uzasadniać zasięgnięcie opinii biegłego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 1984 r., II CR 197/84, OSNCP 1985 nr 2-3, poz. 37).

Zarzut kasacyjny naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w zakresie rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji o roszczeniu rentowym z tytułu zwiększonych potrzeb za okres począwszy od maja 2021 r. wymaga wyjaśnienia w pierwszej kolejności od strony formalnej. Otóż skarżąca z tego tytułu domaga się w skardze kasacyjnej kwoty po 1743, 11 zł miesięcznie. Tymczasem Sąd drugiej instancji ostatecznie zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki z tego tytułu kwotę 6785 zł miesięcznie, zaś skarżąca nie zaskarżyła skargą kasacyjną oddalenia powództwa przez Sąd odwoławczy w zakresie kwoty 2262,54 zł miesięcznie ponad kwotę 6785 zł miesięcznie (tj. w zakresie różnicy między kwotą 9047,54 zł zasądzoną przez Sąd Okręgowy, a kwotą 6785 zł zasądzoną ostatecznie przez Sąd drugiej instancji), skoro kwota 1743,11 zł mieści się w kwocie 2262,54 zł, co do której - jak wspomniano wyżej - powództwo zostało ostatecznie oddalone. Dokonana w tym zakresie przez Sąd drugiej instancji zmiana rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji związana była z uwzględnieniem 25% przyczynienia powódki do rozmiaru szkody. Trzeba jednak zauważyć, że powódka zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w części, w jakiej została oddalona jej apelacja, w której zakwestionowała oddalenie przez Sąd Okręgowy powództwa w zakresie renty z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od maja 2021 r. ponad kwotę 9047,54 zł. Wobec tego w drodze wykładni wskazanego w skardze kasacyjnej zakresu zaskarżenia, w kontekście zakresu zaskarżenia apelacją i przyczyn oddalenia powództwa w tym zakresie (tj. po uwzględnieniu 25% przyczynienia), należy przyjąć, że przez wzgląd na wymogi formalne skargi

kasacyjnej i sposób redagowania przez powódkę elementów konstrukcyjnych, o których mowa w art. 398⁴ § 1 k.p.c., nie zasługiwała na odrzucenie w tym zakresie.

Zarzut kasacyjny oparty na naruszeniu art. 278 § 1 k.p.c. okazał się jednak niezasadny. W toku postępowania rozpoznawczego na okoliczność ustalenia ilości godzin dobowej opieki skarżącej zostało przeprowadzone szczegółowe postępowanie dowodowe, w tym zwłaszcza z licznych opinii biegłych sądowych (a to opinii biegłego ortopedy k. 1553 - 1566, opinii biegłego neurologa k. 1548 i n., k. 1601, opinii sądowo-opiekuńczej k. 1677-1697, opinii rehabilitacyjnej k. 1701 i n., opinii rehabilitacyjno-opiekuńczej k. 1721 i n.) których wyniki zostały poddane - na podstawie kryteriów z art. 233 § 1 k.p.c. - analizie Sądów *meriti* i ocena w tym przedmiocie została odzwierciedlona w pisemnych uzasadnieniach rozstrzygnięć. Z kolei jeśli chodzi o wysokość stawki godzinowej opieki, to została ona ustalona na podstawie uchwały miejscowej Rady Gminy (k. 1235-1236). Trzeba zauważyć, iż określone przez Sądy obu instancji miesięczne koszty opieki (za okres od maja 2011 r. do grudnia 2012 r. w kwocie po ok. 6000 zł, a za okres od stycznia 2013 r. do grudnia 2017 r. po 5320 zł i za okres od stycznia 2018 r. po 6900 zł) kilkakrotnie przekraczają ówczesne wysokości minimalnego wynagrodzenia (1386 zł za 2011 r., 1500 zł za 2012 r., 1680 zł za 2014 r., 1750 zł za 2015 r., 1850 zł za 2016 r., 2000 zł za 2017 r., 2100 za 2018 r., 2250 zł za 2019 r., 2600 zł za 2020 r., 2800 zł za 2021 r.), przy czym powyższe kwoty brutto należy jeszcze pomniejszyć o składki na ubezpieczenie społeczne i podatek dochodowy od osób fizycznych. Przyjęcie za podstawę porównania minimalnego wynagrodzenia w wysokości netto a nie brutto jest uzasadnione tym, iż w przeciwieństwie do renty z tytułu zwiększonych potrzeb (zob. art. 21 ust. 1 pkt 3c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych) z najniższego wynagrodzenia brutto potrącany jest jeszcze podatek od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie społeczne pobierane na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jedn. tekst: Dz. U., z 2025 r. poz. 350). W takim stanie rzeczy przyjęte przez Sądy *meriti* koszty opieki w wysokości bazowej (czyli przed pomniejszeniem wynikającym z poziomu przyczynienia się powódki do powstania skutków szkody) nie mogą być uznane za nieadekwatne i krzywdzące powódkę. Zważywszy na to, że opiekę tę sprawują osoby mieszkające razem z powódką oraz

ciągły jej charakter bardziej miarodajne jest określenie wysokości kosztów tej opieki przez odniesienie ich do minimalnego wynagrodzenia jako jego wielokrotności uzależnionej od liczby godzin w ciągu doby, wymaganych do zapewnienia powódce właściwej opieki. W istocie więc, jeśli koszty tej opieki zostały ustalone na poziomie co najmniej trzykrotności wynagrodzenia minimalnego netto, to spór o to, czy zakres opieki obejmuje 20 czy 24 godziny na dobę ma drugorzędne znaczenie. Należy też wskazać, że przyjęte przez Sądy *meriti* w tej materii ilości godzin koniecznej opieki w poszczególnych przedziałach czasowych za okres od maja 2011 r. odzwierciedlają dane w tej materii zawarte w opinii łącznej rehabilitacyjno - opiekuńczej biegłych z zakresu pielęgniarstwa i opieki długoterminowej (k. 1759 i n.), tj. zł za okres od maja 2011 do grudnia 2012 r. łącznie 120 960 zł (tj. po 6000 zł miesięcznie), za w okresie od stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2017 r. po 5320 zł miesięcznie, a od 1 stycznia 2018 r. po 6900 zł miesięcznie. Biegli wskazali też, że koszty stacjonarnej opieki w domu pomocy społecznej oscylują w zależności od standardu i województwa od 5000 zł do 10 000 zł miesięcznie. Wobec tego kwota 6900 zł w odniesieniu do kosztów opieki sprawowanej w warunkach domowych przez osoby najbliższe mieści się w tym przedziale, aczkolwiek jak stwierdzają biegli indywidualna opieki jest jakościowo lepsza od opieki sprawowanej w warunkach zbiorowych.

Brak jednak wykazania przez powódkę wyższych kwot bazowych z tytułu kosztów opieki niż przyjęte przez Sądy obu instancji czynią bezzasadnymi również zarzuty naruszenia prawa materialnego.

3. Uгода dotyczy stosunku prawnego łączącego strony i jej przedmiotem stają się wszystkie roszczenia wynikające z takiego stosunku prawnego, o ile strony ugody inaczej wyraźnie nie postanowiły w jej treści. Wobec tego jeśli treść ugody nie wskazuje na co innego, to należy przyjąć, że wyczerpuje ona wszystkie roszczenia wynikające ze stosunku prawnego, którego dotyczy (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 26 czerwca 2008 r., II CSK 98/08, z 12 kwietnia 2018 r., II CSK 375/17 oraz z 8 marca 2024 r., II CSKP 1150/22).

Sąd odwoławczy trafnie przyjął, że zawarta przez strony w sprawie I C 544/12 uгода obejmowała skapitalizowane świadczenie rentowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy zarobkowej w wysokości określonej w pozwie w tamtej

sprawie, a następnie pomniejszone o 25% przyczynienie się powódki do skutków wypadku. Dokonując kapitalizacji tego świadczenia powódka przyjęła ówczesną stawkę minimalnego wynagrodzenia, pomniejszoną o otrzymywaną rentę z ZUS, a następnie uzyskaną kwotę miesięczną pomnożyła przez ilość miesięcy za 46 lat, tj. do przewidywanego momentu uzyskania przez nią wieku emerytalnego i świadczeń z ZUS (k. 5 akt I C 544/12). W tym zakresie sporna ugoda nie mogła zostać uznana za sprzeczną z prawem, względnie z zasadami współżycia społecznego i w związku z tym nie mogły odnieść zamierzonego skutku prawnego zarzuty kasacyjne kontestujące w tym zakresie ważność ugody.

Jeśli chodzi o roszczenie rentowe z tytułu zmniejszonych widoków powodzenia na przyszłość, to wprowadzie powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (k. 169 akt I C 544/12) nie zgłosiła go w pozwie w sprawie I C 544/12, ale w udzielonym pełnomocnictwie do zawarcia ugody w sprawie I C 544/12 powódka oświadczyła, że z chwilą wpływu kwoty 1300 000 zł na jej konto zrzeka się wszelkich teraźniejszych i przyszłych roszczeń przysługujących jej w stosunku do ubezpieczyciela OC sprawcy wypadku, z tytułu szkody i krzywdy, doznanych przez nią w związku z wypadkiem z 1 maja 2011 r. (k. 169 tamtych akt). Z kolei w ugodzie jest zawarte oświadczenie stron, że likwiduje ona pomiędzy nimi wszelkie wzajemne roszczenia i zobowiązania z tytułu roszczeń objętych w tej sprawie, a nadto z tytułu roszczeń, które mogą się pojawić w przyszłości jako skutek tego wypadku (k. 171 tamtych akt). Należy też mieć na uwadze okoliczność, że sporna ugoda była zawierana w 2013 r. a zatem w dwa lata po wypadku, gdy stan niepełnosprawności powódki był już utrwalony, a wobec tego nie można uznać, że roszczenie rentowe z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość nie istniało wówczas, względnie nie można było określić jego rozmiarów, albo też, że powódka nie mogła go zgłosić. Dlatego też w zakresie także i tego roszczenia strony są związane powagą rzeczy ugodzonej.

W tej sytuacji nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty naruszenia art. 58 § 1-3 k.c. w zw. z art. 447 k.c. oraz art. 917 k.c. i art. 444 § 2 k.c.

4. Skoro zawarta przez strony ugoda w sprawie I C 544/12 okazała się spreczna z prawem i zasadami współżycia społecznego jedynie w części,

a mianowicie w odniesieniu do roszczenia rentowego z tytułu zwiększonych potrzeb, przy czym wypłacona na jej podstawie z tego tytułu na rzecz powódki kwota świadczenie (przy uwzględnieniu 25% przyczynienia się powódki do rozmiarów doznanej szkody) w 2013 r. zaspokoiła to roszczenie za okres od maja 2011 do kwietnia 2021 r., to nie mogło dojść do naruszenia art. 451 § 2 k.c. w zw. z art. 444 § 2 k.c. Natomiast za okres od maja 2021 r. zostało zasądzone na rzecz powódki świadczenie rentowe z tytułu zwiększonych potrzeb.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., mając na względzie szczególną sytuację osobistą powódki.

Władysław Pawlak Roman Trzaskowski Agnieszka Piotrowska

(M.M.)

[SOP]

[r.g.]